

زندگی پر ماجرای زنان محمدرضا پهلوی

فوزیه

زهره شیشه چی - علی اصغر طاهری

بخش بین المللی کتاب راونیز

کد پستی- ایران- تهران ۱۴۱۷۳-۱۱۶۶۶

۰۹۳۶۲۵۸۴۴۱۰-۰۹۱۹۳۰۹۹۹۶۳-۰۹۱۲۷۰۰۸۶۰۹

ایمیل: ravniz_publish@yahoo.com

نام کتاب: زندگی پر ماجرای زنان محمدرضا پهلوی-فوزیه

- نویسنده: زهره شیشه چی-علی اصغر طاهری
- مشاور طرح: بخش راونیز
- لیتوگرافی: ناپید گرافیک
- چاپ اول: ۱۳۹۳
- تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۹۸-۶۵-۵
- چاپ، صحافی: چاپخانه فرشیه
- قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

سرشناسه	شیشه چی، زهره طاهری علی اصغر
عنوان و نام پدیدآور	زندگی پرماجرای زنان محمدرضا پهلوی - فوزیه / زهره شیشه چی، علی اصغر طاهری.
مشخصات نشر	: مشهد: داربوش، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۳۱۷ ص. : مصور، عکس.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۹۸-۶۵-۵
وضعیت فهرست نویسی	: قیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۳۰۹ - ۳۱۷.
موضوع	: محمدرضا پهلوی، شاه ایران، ۱۲۹۸ - ۱۳۵۹.
موضوع	: رضا پهلوی، شاه ایران، ۱۲۵۷ - ۱۳۲۳.
موضوع	: محمدرضا پهلوی، شاه ایران، ۱۲۹۸ - ۱۳۵۹. -- زنان
موضوع	: فوزیه، ۱۹۲۱ - ۲۰۱۳ م.
موضوع	: ملکه‌ها -- ایران -- سرگذشتنامه
موضوع	: زنان درباری -- ایران -- سرگذشتنامه
موضوع	: ایران -- تاریخ -- پهلوی، ۱۳۰۴ - ۱۳۲۰
موضوع	: ایران -- تاریخ -- پهلوی، ۱۳۰۴ - ۱۳۵۷ -- زنان درباری
شناخته افزوده	: طاهری، علی اصغر.
رده بندی کنگره	: DSR1۵۰/۹۷۹:۱۳۹۳
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۸۲۴:
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۴۹۰۷۴۹:

* راونیز یکی از شهرهای دوره هخامنشی در استان خراسان شمالی است.

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۷	به جای مقدمه
۲۷	خانواده محمدرضا پهلوی
۸۱	زندگی محمدرضا پهلوی
۹۱	خاطرات حسین فردوست
۱۱۵	زن در زندگی محمدرضا پهلوی
۱۲۳	معشوقه‌ها و زنان غیررسمی محمدرضا
۱۵۹	روانشناسی شخصیت محمدرضا پهلوی
۱۶۳	روابط ایران و مصر در دوره پهلوی اول
۱۷۷	ازدواج سلطنتی
۱۸۷	خواستگاری از فوزیه
۱۹۰	سفر شاه به قاهره
۱۹۱	محمدرضا و نظرش درباره ازدواج
۱۹۲	از قصر عابدين تا کاخ گلستان
۱۹۸	مراسم ازدواج محمدرضا و فوزیه
۲۰۵	فوزیه
۲۱۷	طلاق

۲۱۸	دلایل طلاق
۲۳۵	ناکامی محمدرضا شاه در بازگشت فوزیه
۲۳۹	متن درخواست طلاق فوزیه
۲۴۷	فوزیه بعد از محمدرضا
۲۴۹	درگذشت فوزیه
۲۵۱	شهناز پهلوی دختر فوزیه
۲۵۴	ازدواج شهناز با اردشیر زاهدی
۲۶۵	ازدواج دوم شهناز
۲۶۹	تصاویر
۳۱۱	منابع

پیشگفتار:

داستان شاه و فوزیه، حکایت شاهزاده‌ای مصری به نام فوزیه، دختر ملک فواد و ملکه نازلی، بزرگ شده از خاندان سلطنتی، که بیش از یک صد و چهل سال سابقه‌ی فرمانروایی داشت؛ و با وجود بعد مسافت، اختلافات مذهبی، مخالفت قانون اساسی ایران با ملکه‌ی غیر ایرانی، ... مورد توجه رضا شاه قرار گرفت.

فوزیه دختری ۱۷ ساله، زیبا و به قول برخی با شخصیت بود؛ هر چند می‌توان گفت که شخصیت و محبوبیت فوزیه نه به خاطر اخلاق و نجات اوست، بلکه به دلیل روحیه اطاعت‌پذیری او می‌باشد. اگر چه فوزیه متولد مصر و از پدری عرب به دنیا آمده بود؛ اما خصوصیات و نژاد آلبانیایی خود را حفظ کرده و دارای پوستی سفید و چشمانی آبی نافذ بود.

سرانجام این ازدواج صورت می‌گیرد، اما دوام زیادی نداشت؛ و پس چند سال فوزیه ایران را ترک و به مصر رفت و تلاش‌های دربار ایران از جمله دکتر قاسم غنی برای بازگرداندن وی کارساز نیست. البته نباید نقش اردک سیاه (اشرف) را در توطئه و جدایی شاه و فوزیه نادیده گرفت. ازدواج شاه و فوزیه تحمیلی بود تا عاطفی، و بیشتر جنبه سیاسی داشت. و در میان مردم چندان با استقبال روبه رو نشده و به گونه‌ای در رد و نکوهش آن شعرها سرودند که نمونه زیر از آن جمله است:

خیرخواهان انگلو ساکسون

دختری را به شوهری دادند

خارق العاده نه، پس عالی است

چون که نه سیم و نه زری دادند

بل برای بقای آقای

کلفتی را به نوکری دادند

فوزیه زمانی که به ایران می آید، علی رغم خشونت و ایرادهای بنی اسرائیلی ملکه مادر، بلافاصله در دل رضا خان جای می گیرد، رضا خان قلدر که از اطاعت به عنوان یک عنصر ارزشی یاد می کند، آن را در قالب فوزیه می بیند و او را مورد محبت قرار می دهد.

رضا شاه در اندیشه یک ازدواج سیاسی بود که پیوند خود را با خانواده سلطنتی محکم سازد. این در حالی بود که وی امکان انتخاب همسر برای محمدرضا در خانواده های ایرانی سراغ نداشت. طبق قانون اساسی مصوبه زمان پهلوی "ولیعهد ایران نباید زاده ی مادری از طایفه قاجار باشد" و از سوی دیگر بیشتر خاندان های اشرافی و سرشناس ایرانی قاجار بودند. خاندان ها و طبقات نوظهور به جا مانده از خاندان های اشرافی غیر قاجار قابلیت همسری ولیعهد را نداشتند.

موضوع دیگر که مورد توجه رضا شاه بود، ثروت و مکنت مالی خانواده‌ی عروس بود که خانواده‌های ایرانی این ثروت قابل توجهی را نداشتند.

رضا خان با توجه به این معیارها از سفیران خود در خاورمیانه می‌خواهد از بین خاندان‌های سلطنتی در پی یافتن همسری مناسب برای ولیعهد ایران باشند؛ به دنبال درخواست رضا شاه از سفیران خود، گزارش‌هایی از بغداد رسید که تمام حواس دربار ایران را من توجه قاهره کرد که متن گزارش چنین بود:

"شاهزاده خانم فوزیه دختر اعلیحضرت فقید ملک فواد و ملکه نازلی می‌تواند همسر دلخواه والا حضرت همایون ولیعهد باشد

محمد رضا در خصوص اقدام رضا شاه در باب ازدواج با فوزیه می‌گوید: "... به نظر من پدرم از این اقدام دو منظور داشت، یکی آن که می‌خواست همسر من یک شاهزاده‌ی اصیل و از دودمان نجیبی باشد و دوم آنکه میل داشت دربار ایران با خانواده‌ی سلطنتی دیگر نسبت سببی پیدا کند و روابط با یکی از کشورهای دوست و نزدیک استوار گردد

علاوه بر اتحاد بین ایران و مصر و نیز مکنت مالی عروس، که مورد توجه رضا شاه بود؛ این ازدواج می‌توانست برای رضا شاه که در جستجوی پشتوانه‌ی شخصیتی و خانوادگی بود، این امکان را فراهم می‌کرد که گذشته و اصل و نسب خود را در پشت آن پنهان سازد و حداقل برای نوه‌ی خود اصل و نسبی فراهم و

مهیا سازد، خود رضا خان در دوران وزارت جنگ، با دو دختر اشرافی قاجار ازدواج کرد، و رضا خان وجود چنین شجره نامه‌ای را عامل اعتبار بخشیدن به خانواده می‌دانست

گفتگو درباره‌ی ازدواج محمدرضا و فوزیه در اواخر کابینه نحاس پاشا رهبر حزب وفد در سال ۱۹۳۷ م در قاهره انجام شد، عده‌ای از رجال مصر از جمله ماهر پاشا، رئیس دربار مصر، سیاستمدار کهنه کار آن کشور، از طرفداران سرسخت این ازدواج بودند. زیرا معتقد بودند که ازدواج محمدرضا و فوزیه، نه تنها مناسبات دو کشور را تقویت می‌کند بلکه از جهت برقراری کردن مسأله پیشوایی و قیادت مصر بر کشورهای اسلامی و شناخته شدن آن به عنوان دارالخلافه و ام‌القرای ممالک مسلمان نقش حساس دارد.

او اعتقاد داشت این ازدواج باعث پیوند و روابط خانوادگی دو خاندان سلطنتی ایران و مصر و بزرگترین موفقیت برای عالم اسلام است.

در همین زمان روزنامه‌های انگلیسی نوشتند: "مقصود از این ازدواج زنده کردن خلافت اسلامی و انتخاب ملک فاروق به عنوان خلیفه مسلمین است

البته در خصوص فراهم کردن زمینه‌های این ازدواج باید به این نکته توجه کرد که هر دو کشور ایران و مصر تحت سلطه و نفوذ انگلیسی‌ها بودند و برخی بر این

باورند که ازدواج محمدرضا و فوزیه یک اقدام سیاسی بود که با تشویق و اصرار بریتانیا صورت پذیرفت و

در ادامه کتاب به تمامی مطالب اشاره خواهد شد

www.ketabir